

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 25. SIERPNIA ROKU 1799. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 14. Sierpnia.

Nadzwyczajny dodatek do Gazety Dworskiej pod dniem 10. Sierpnia, zawiera co następuje:

„Przyflany tu od F. Z. M. Barona Kray, kurjerem Major i Adjutant Kray, oprócz 10. chorągwi złożonych przez zajęty w niewolę garnizon Mantuański, przywiozł także dziennik oblężenia tej twierdzy z wypisami dział i strzelby tamże znalezionej. Spisanie amunicyi i żywności nie mogło być jeszcze ulkuteznione, gdyż aż do odjazdu wzmiankowanego Majora, 91. różnych magazynów i składów odkrytych już było, a więc jeszcze takowych znajdowano. — Dziennik oblężenia będzie dla swojej obszerności częściami w ciągu ogłaszany; tu umieszcza się tym czasem to, co w ostatnich dniach oblężenia dla przyspieszenia upadku tej ważnej fortecy wykonano. — Na dniu 24. Lipca nieprzyjaciół strzelał nieustannie przez noc całą, ale ponieważ nasze baterie po wyrobieniu strzelnic były w stanie nad światem dawania ognia; przeto na wystrzelały nieprzyjaciółskie ze wszystkich bateriów tak mocno odpowiadano, iż nieprzyjaciół we dwie godziny zupełnie umilkł; szczególnie nieprzyjaciółskimi okopom *Alexio* i *Tea*, tudzież narożnikowi przed *Pradella* iak najszybciej szkody sprawiano, postępując tym sposobem przez cały dzień i całą noc. — Toż samo i o iednymże czasie działo się za jeziorem przeciw cytadeli z *Rossyjskich* bateriów, a ze strony *Cerezy* przeciw szancom *Karol*, i położonym na czele bateriom grobelnym. — Dla skoncentrowania ataku, i zużycia załogi bez tego już osłabionej, szturmowano obiedwie strony grobli na kanale *Biało* dnia 25. w nocy, iak się już o tym ostatnią razą doniosło. — Czynione demonstracye przez Generała *Elsnitz* przeciwko twierdzy *St Giorgio* sprawiły, iż to nowo ufortyfikowane przedmieście dnia 26. także szturmowane być miało; stojąca tam słaba załoga opuściła zatym to miejsce i okopy tak śpiesznie, iż ani iednego z dział tam znajdujących się nie cofnięto, lecz wszystkie nam zostawiono. — Tej nocy skończono przez połowę śpąpe przeciwko narożnikowi przed *Pradella*, a wieczorem zbliżono się już na 20. kroków do nakrytej drogi — Ogień z dział dnia 27. po wszystkich bateriach naszych podwojono, to wprawilo nieprzyjaciela w narożniku znajdującego się w rozumienie, iż w nocy ten narożnik już bez tego strzelaniem zniszczony, szturmowany będzie; zagwoździwszy więc armaty opuścił wzmiankowany narożnik, iako to już także wiadomo. — Nieprzyjaciół tym sposobem z najlepszych punktów swej obrony wyparty, widząc niepodobieństwo w dawaniu dalszego oporu tym tak szybkim i tak mocno przeciw niemu podwojonym atakom, chwycił się umów kapitulacyinych. — W działach, aubicach, moździerzach bombowych i innych gatunkach armat znaleziono dotąd 665. sztuk. — W strzelbie pozostalo, rachując w to broń przez garnizon złożoną 12.859. częścią piechotnych, częścią iednych karabinów, prócz tego 1260. pistoletów i 70. dwurogów. — Stan garnizonu wyszłego podług kapitulacyi do *Francyi*, wynosił rachując od feldfebra 6622. *Francuzów*, 601. *Cisalpinów*, i 467. *Szwajcarów*, razem 7690. głów. Szefowie *Cisalpinów* i *Szwajcarów* oświadczyli że nie chcą iść do *Francyi*, i służć tej Rzpltey; F. Z. M. Kray odłączając także przed wyjściem garnizonu do 1000. ludzi famych *Gallicyanów*, częścią dezertów, częścią jeńców naszych do służby *Francuskiej* namowionych,

do ich pierwszych regimentów odesłał. — Chorych pozostalo w *Mantui* 1220., których się w miarę przychodzenia do zdrowia do *Francyi* odsyła. — Nasza przy oblężeniu poniesiona strata, wynosi 77. zabitych i 225. rannych. Między zabitymi znajduje się kapitan *Smets* od regimentu *Klebek*, oberlieutenant od inżynierów *Szmid*, i *Rossyjsko-Cesarlki* Major artylleryi *Leszly*.

Podług doniesień Arcy-Xięcia *Karola*, General *Be* wczasie rozpoznawania przez siebie przedsięwziętego na dniu 29. Lipca w Kantonie *Uri*, zapędziwszy się nadto z pierwszymi flankierami, ranny dostał się w niewolę nieprzyjaciółską, strata iednak nasza przy tym zdarzeniu nie była wielka. — Przeciwnie major od huzarów *Szeklerowskich* korpusu F. M. L. *Starray* na dniu 28. Lipca atakował nieprzyjaciółski posterunek pod *Höchst* i zajął w niewolę przeszło 40. ludzi i 20. koni. — Do zdobyczów odniesionych we *Włoszech* przez wojska Cesarlkie dodać jeszcze potrzeba zamek *St. Leo* w Państwie *Rzymskim*. Zamek ten poddał się na dniu 13. Lipca przez kapitulacyą warującą, aby garnizon broń złożony nie służył przez rok przeciw Cesarzowi Jmci i jego sprzymierzeńcom. W tym zamku znajdowało się 14. armat metalowych i 2. żelazne, 34. cetnarów prochu, i proporcjonalny zapas amunicyi i żywności.

Podług raportów Generala *Molas* pod dniem 4. t. m. Pułkownik *Schaurath* przez utawiczne wycieczki *Francuzów* z fortecy *Coni*, widział się być przymuszony do zajęcia łącznie z Pułkownikiem *Brodanowich* zamku *Madonna del' Olm*. Przy tym zdarzeniu zajął on nieprzyjaciół 50. ludzi w niewolę, a 50. innych; (pomiędzy którymi szef brygady znajduje się) na placu bitwy położył. Nasza strata nie wyniosła tylko 4. zabitych i 3. rannych. W tymże samym czasie wydarte było nieprzyjaciółowi stanowisko *Col di Fenestrelle*, przez co tenże przymuszony został opuścić *Fatura*, i cofnąć się zupełnie do *Fenestrelli*. *Zechmeister* Rotmistrz od Regimentu huzarów *Nauen-dorff* na dniu 31. Lipca atakował stojące na gościńcu *Sarzana* nieprzyjaciółskie posterunki, one odparł i razem ścigając je aż do miasta, wkroczył do niego wraz z nieprzyjaciół. W tym zdarzeniu zajął w niewolę kommandanta z 5. grenadyerami, a reszta nieprzyjaciół ścigana była aż do *Magera*. — Major *Rossyjski Voinovich* na dniu 26. Lipca na czele wojsk *Rossyjskich* i *Tureckich* usiłował zdobyć miasto *Pano* od strony lądu, pomimo iednak waleczności wojsk swoich, nie mógł z tej strony niczego dokazać. Dla czego atak przypuszczony był od morza, co przymusiło nieprzyjaciół do kapitulacyi. Garnizon z 400. ludzi złożony poszedł w niewolę, zdobyliśmy także 5. armat i 10. wozów amunicyinych. Poczym zjednoczona *Rossyjsko-Turecka* flotta z 5. fregat i. brygantyny i 2. małych statków złożona udała się przeciw *Senigaglia*. — Kommandant insurentów w *Arezzo* donosił *G. Klenau*, iż nieprzyjaciół opuściwszy *Rzym*, całe sily swoje ścignął do *Civita-Vecchia*. Wiadomości z kraju *Neapolitańskiego* donoszą, iż trzy regimenty milicyi *Neapolitańskiey* połączyły się z wojskiem *Krolewskim*, i mają rozkaz atakować *Ankonę*, która ma tylko w sobie załogę z 1500. *Francuzów* złożoną. — Znamy Gen. *Lahoz* ciągnie z wojskiem swoim ku *Loretto*. — Podług doniesień F. M. L. *Hadick* nieprzyjaciół na dniu 17. Lipca atakował pod *Theisberg* naprzeciw *Brig* i *Naters* w kraju *Wa-*

lezyi stojącego Pułkownika *Strauch*, został iednak z stratą odpartym.

z Londynu dnia 6. Sierpnia.

Jak tylko przybyła tu wiadomość, iż floty nieprzyjaciółskie stanęły na kotwicach w porcie *Kadix*, zaraz iak najszybciej poczynione zostały przygotowania do wyflania na morze tajney wyprawy, z rozkazu zaś Xięcia *d'York* rozmaite regimenty wyruszyły na miejsca, z których wchodzić na okręty miały. Lecz z soboty na niedzielę w nocy przybyła powtórnie depesza z *Gibraltaru* na fregacie *Triton*, która doniosła, iż floty nieprzyjaciółskie po 10. dniowym zatrzymaniu się w *Kadix* wypłynęły z tego portu na dniu 21. Lipca i bieg swój na północ skierowały. To sprawiło niezwłoczną sesję Admiralitycy, i teyże samey ieszcze nocy wysłano kurjerów do *Portsmouth* i *Irlandyi*. Poślano także do wszystkich portów rozkazy, aby się flota wojenna pod *Tobay* zebrała, jeżeliby zamiar nieprzyjaciół miał być znówu przeciw *Irlandyi* wymierzonym. Najsmutniejszą w tej mierze rzeczą jest, iż w czasie kiedy ta fregata opuściła *Gibraltar*, nie miano żadney od Lorda *Keith* wiadomości, i flota nasza ieszcze nie przeszła cieśniny *Gibraltarzkiej*. Tym czasem tajna wyprawa iak najmocniej ieli przyspieszana, i Admiral *Muchell* komendę na morzu mający, wypłynął wczoraj z *Londynu* po 4. godzinney konferencyi z Admiralitycą. Pierwsza dywizya wojsk ma wypłynąć jutro na okręty w *Ramsgate*, gdzie czeka na nią 50. statków przewozowych. W *Woolwich* wojska wsiadły już na okręty. — Zaczynają tu już naganąć systema blokowania dotąd wykonywane przez naszych Admiratów. Same nawet gazety minisleryalne ostrze przeciw temu systematowi umieszczają uwagi, wyrzucając Admiralom, iż z taką łatwością dali wypłynąć flocie *Francuskiej* z *Brest*, i wszędzie dozwolili wchodzić i wychodzić flottom iako to w *Kartagonie*, *Tulonie* i *Kadix*.

Sławny Admiral *Howe* umarł tu wczoraj w 73. roku życia swego. *Sir Parker* następuje po nim w randze Admirala. On to jest, który na dniu 1. Czerwca 1794. pobili flotę *Francuską*, a od roku 1797. otrzymał po sobie następcę Lorda *Bridport*. — Pod *Jarmuth* przybył niedawno *Rossyjski* Vice-Admiral z 2ma okrętami liniowemi, 2ma fregatami i jedną szalupą. Po danych znakach przyłączył się do niego Vice-Admiral *Rossyjski* z 4ma okrętami liniowemi, a tak połączone sily popłynęły do *Hollandyi*. — Flota zjednoczona *Francusko-Hiszpańska* zająwszy czekając na siebie okręty w *Kadix*, wypłynęła z tamtąd w sile 54. liniowych okrętów. Jeżeli przyłączy się do niej okręty liniowe w *Rochefort* będące, na owczas wyniesie 59. okrętów liniowych prócz fregat. Słychać, iż flota *Francuska* ma na sobie korpus Generala *Augereau* od 12. tysięcy ludzi, a *Hiszpańska* wojsko lądowe z 10. tysięcy ludzi złożone, które dawniej do odzyskania *Minorki* przeznaczone było. Jeżeliby tak było, to przeznaczenie floty nie uchybnie do *Irlandyi* ieli wymierzone, i za kilka dni dowiedzielibyśmy się o tym. Inni rozumieją, iż flota nieprzyjaciółska wprzód do *Brest* się uda, i zechce uwolnić *Tazel* od blokady. Gdy od Admirala *Keith* żadney ieszcze pewney nie mamy wiadomości, przeto wielu sądzi, iż on opatrzywszy się w świeżą wodę w *Minorce*, popłynął ku *Malcie*, w rozumieniu, iż flota nieprzyjaciółska ma swój prawdziwy zamiar przeciw *Egiptowi*.

Poflano umyślnego kuryera do Admirala *Kingsmill* do *Cork*, aby ten wżylkowych potrzebnych użył środków do załlonienia *Irlandyi*. Słychać iż przez wzgląd znajdujących się nieprzyjacielskich flotow na morzu, *ambargo* na wszystkie okręty *Angielskie* w portach naszych niezwłocznie ma być włożone. Regiment także huzarów *Hompesch*, który do tych czas znajdował się w *Irlandyi*, na tajną wyprawę jest przeznaczony. Z *Irlandyi* już więcej wojska nie będzie wyłanego. Wczoraj telegraf był w ustawicznym przez cały dzień poruszeniu, i za kilka dni spodziewamy się widzieć na brzegach *Irlandzkich* i w kanale znaczne zebrane siły. Okręt liniowy *Temeraire* od 98. armat i fregata *Diamond* wypłynęły spieszenie z *Portsmouth* dla krążenia w kanale. — Pierwsza dywizja wojsk *Rosyjskich* która w *Reval* wlaść ma na okręty, wynosi 9. tysięcy ludzi. Kapitan *Popham* i Porucznik *Pratt* są przytomni wsiadaniu temu w *Reval*.

Zaleta na morzu *Wschodnio-Indyjskim* przez Kapitana *Cook* fregata *Francuska la Forte* dowodzona była przez Admirala *Francuskiego Sercy*, ucznia sławnego Admirala *Suffrein*, który równie jak wszyscy inni oficerowie życie w tym zdarzeniu stracił. Kapitan *Cook* syn sławnego żeglarza na około świata śmiertelnie jest rannym i rękę utracił. Fregata ta jest jedną z najpiękniejszych i największych na świecie fregat, ma na sobie 50 armat. Admirals *Francuski Sercy*, który nam na morzu *Wschodnio-Indyjskim* niezmiernie czynił szkody, niedawno w *Batawii* ożenił się z bogatą kobietą. — *Moskwa* daie ogółem 18 tysięcy wojska lądowego i 6 okrętów liniowych do tajnej wyprawy na ląd stały. — Xiążę *Oranij* opuścił *Hamptoncourt*, i pogłółka chodzą, iż powrót tam jego nie jest spodziewanym. — W tutejszych sklepach przedają teraz portrety *F. M. Suwarow*, *Lord Bentinck* odebrał zlecenie od Króla, prosić go, aby się dozwolił dać odmówić. — Nasze damy noszą teraz kapelusze i piosa *à la Suwarow*. Lecz daremnie oczekiwana jest moda *à la Keith*. — Wielka piramida na pamiątkę sławnych zwycięstw potęgi morskiej *Angielskiej* w teraźniejszej wojnie, będzie wystawiona pod *Londynem* na obszernej równinie zwanej czarnym polem. — Rewia którą Król ostatnią razą odprowadził nad korpułem Obywatelskim hrabstwa *Kent* z 5. tysięcy ludzi złożonym, była bardzo okazała. Królowa i Królowy dały się na niey widzieć z liściami dębowymi na głowach i piersiach.

Wiadomość o klęsce i cofnięciu się *Tippo Saiba* jest potwierdzona. Bitwa stoczona była na wniściu góry *Gaut* na dniu 6 Marca, a zwycięstwo zupełne się okazało, pociągnie to może utratę tronu tego Xiążęcia *Indyjskiego*. Prowadził on w obojętnej sioły *Seringapatnam*. Słychać, iż *Buonaparte* nagle się zwrócił do *Suez*, dla udania się morzem czerwonym do krajów *Tippa*, i połączenia się z nim. Lecz *Mangalore* zapewne dostanie się w ręce *Anglików*, nim on tam przybyć potrafi. — Gdy tutejszy poseł *Rosyjski* hrabia *Woronzow* znajdował się na teatrze w *Birmingham*, aktorowie śpiewali pochwały Imperatora i *Suwarowa*, zawdzięczając te uczucia aktorów poseł, przyśłał im nazajutrz bankietu na 50 funtów. — Okręt *Duff*, który miljonarzów wiozł do kraju *Otahitów*, schwytyany został przez kapra *Francuskiego Buonaparte*, i misjonarze w łańcuchy okuci zostali, lecz w *Monte Video* *Hiszpani* puścili ich na wolność.

Miedzy zarzutami czynionemi *Portugalij* przez *Hiszpanię*, wyrażone są i te, iż *Portugalia* wojska *Angielskie* w kraju swoim utrzymuje, i przyłożyła się do zdobycia wyspy *Minorki* przeto, iż *Anglicy* w *Lizbonie* we wżylkowe do tego potrzeby wojenne opatrzyli się. — W *Dublinie* na dniu 30. Lipca wielkie powstały rozruchy, które aż przez wojsko usmierzone być musiały. Wielka liczba żołnierzy i ochotników obchodziła pamiątkę rewolucji 1690. Iżli w paradzie przez ulicę z bronią, na której wierzchu bagnety zatknęte były, równie jak z wielkimi kijami, zagrażając śmiercią każdemu, kto by ich na drodze wstrzymywał. — Z *Szkocyi* donoszą, iż na dniu 20. Lipca w bliskosci *Whithorn* o trzy mile od morza, spadła z mocną nawalnicą wielka liczba młodych śledzi. Trzeba sądzić, iż przez trąbę morską wypompowane zostały na powietrze.

z Paryża dnia 6. Sierpnia.

Na dniu 5. w nocy napadła tu rewizja domow. Aresztowano do 900. rozmaitych osob, pomiędzy którymi znajdują się wiele emigrantów, księży, intrygantów piaszczykiem patriotyzmu okrytych, tudzież wielu ludzi z południowej *Francyi* przybyłych, którzy mieli (jak słychać) zamiar zabicia *Sieyesa* i *Barrasa*. Z tego powodu armaty wytożone zostały przed pałac Dyrektoryatu, stráže podwojone były, i 300. przyaciół konfitytucyi itanelo tamże uzbrojonych, dla czuwania dniami i nocą w celu odparcia wszelkiego ataku.

Powodem do tego kroku było Pofelstwo Dyrektoryatu na dniu 4. do Rady Starszych przyllane, następującej treści: „Obywatele Reprezentanci. Dyrektoryat otrzymał Pofelstwo wasze pod dniami 3 t. m. względem zgromadzeń Ludu rozważami politycznymi zatrudniających się, odeśłał je zaraz do Ministra Policyi, z rozkazem aby zdał w tej mierze jak najprędszy raport. Przyłączamy go tu, znajdziecie w nim żądane przez was w tej mierze objaśnienia. Dyrektoryat przeięty potrzebą utrzymania wżylkowego w porządku konfitytucyjnym, i ujęcia w kluby tych wżylkowych, którzyby porządek takowy rozchwiać uśłowali, użyje wszelkich środków, i takich okoliczności wy magaia. W tym względzie możecie spuścić się na jego odwagę i gorliwość, tak jak on polega z zaufaniem na zgodzie swojej jednomyślny z ciałem prawodawczym, tudzież na prawach, i środkach które mu też prawa podadzą, dla zabezpieczenia osob pojedynczych i spokojności powszechnej. (podpisano) *SIEYES* Prezydent.

LAGARDE Sekretarz.

Raport Ministra Policyi *Fouché* zawierał w sobie co następuje: „Spodziewano się, iż Towarzystwa Ludu przyniosą dla Ojczyzny najszybsze skutki, iż ożywią znowu obumarły duch publiczny, iż przyspieszą marsz konfitytucyjny nad granice nasze, iż ocucą w fercach wysoką namietność zwycięstwa. Lecz nieszczeniście wżylkiele te piękne nadzieje przez wpływ obcy zniszczone zostały. *Jakobini* starają się rozdzielić fercy wżylkowych przez swoje okarzenia, i przez odżywienie nienawiści iednych przeciw drugim. Rozmaite artykuły konfitytucyi na mocy których w posiedzeniach swoich zbierali się, widocznie zgwałcone zostały. Konfitytucya zabrania takowym zgromadzeniom prezydentów i sekretarzów. Zamiaśt nich wprowadzono do zgromadzeń, przewodników i pisarzów. W brew teyże konfitytucyi przypuszczeni są także słuchacze, utworzone kommisye, i poprzylepiane pisma w celu roziażrzenia ludu. W takowych pismach wspomniane jest Królestwo Pentarchiczne (Dyrektoryat) z utrzymywaniem, iż Lud tylko przez Mężów Ludu odrodzonym być może. *Jakobini* mówią o prawach, a nie chcą uznawać żadney osoby rządowej, pragnąc tylko anarchij. Roziażrzenie skutek długiey przemocy mogło sprawić takowe praw zaniedbanie, lecz czas jest aby takowe zaniedbanie ustało. Szrodek w tej mierze jest, aby Dyrektoryat żądał praw objaśniających artykuły konfitytucyjne tyczące się takowych zgromadzeń Ludu. — Rada Starszych posłała zaraz kopią wyżej wspomnionego Pofelstwa Dyrektoryatu do Rady 500.

Maffena Generał Kommanderujący do Dyrektoryatu Wykonawczego Rzpłcy *Francuskiej* w Głowney Kwaterze w *Lenzburg* d. 13 *Thermidor* (31. Lipca) r. 7.

Obywatele Dyktorowie. Dnia 11. (29) Nieprzyjaciół w nader przewyższających siłach uderzył na Generała *Lecourbe*, który się przygotował na dzielne jego przyjęcie. W pierwszym swoim ataku nieprzyjaciół odparł nasze forpocząty aż do *Baven*; lecz wkrótce kilka odwodowych kompaniów z rogety Pulbrygady całkowicie odparły nieprzyjaciela. Zaeliśmy nazad wszystkie nasze stanowiska, a z nimi 300 jeńców zabranych w dolinie *Isenthal*. Nieprzyjaciół uderzył powtórnie zewszystkimi swemi siłami, lecz z tak nieufaszanym meśtwem został przyjęty, iż niespodziewając się najmniejszej odnieść korzyści, cofnął się z równym pospiechem, zostawiając nowych 300 jeńców. Czas był tak nie pogodny, iż niepozwolił *G. Lecourbe* wyllać za nieprzyjacielem pogoni. Dla wielkiego deszczu nie można było strzelać z ręczney broni, i z tej przyczyny na fame bagnety walczone. Skutkiem tych bitew było zabranie 600 jeńców, pomiędzy którymi znajdują się Generał *Austryacki* Hrabia *de Bey* i 10 ofi-

cerow; oprócz tego było 300 zabitych lub rannych. Z naszej strony utraciliśmy małą liczbę wojowników. Generał *Lecourbe* daie jak największe pochwały waleczności wszystkich wojsk naszych, a mianowicie rogety Pulbrygady. — Pozdrowienie i szanowanie. — podpisano *Maffena*.

Bywszy minister wojenny *Milet Mureau*, mianowany jest Generalnym inspektorem fortyfikacyow, a Generał *Suquet* szefem Iztabu głównego Armii *Włoskiej*. Generał *Delmas* otrzymawszy w podarunku od Dyrektoryatu tytułunek wojenny, powraca nazad do armii *Włoskiej*.

Nasza armia *Alpejska* inż zaczęła być czynną, Generał *Championnet* z główney kwaterą w *Grenoble* pod dniami 29 Lipca oznaymił ministrowi wojennemu, iż szef lekkiej Brygady Artylleryi Ob. *Maffel* pod dniami 24 Lipca opanował wąwozy *gor Fencstres* i *Fatieres* pod *Fencstrelles*, w którym zdarzeniu nieprzyjaciół utracił wiele ludzi, gdy my tym czasem żadnego żołnierza nie postrzadali. Zdobyliśmy przytym zapas prochu, wina, ryżu etc. Kommandant chwali nadewżyltko odwagę konfitytucyjnych.

Generałowie Brygad *Laroche*, *Leval*, i *Hardy*, zostali pomkniętymi na stopień Generalów Dywizyi. Generalowie Adjutanci *Guiblet*, *Gilli*, *Mollitor*, *Sarrazin*, *Lorcel*, *Ronyer*, *Dehilly*, i *Charpentier*, mianowani są Generalami Brygad. Obywatele *Ruffin* i *Menard*, Generalami Adjutantami. Dyrektoryat przywrócił do aktualney służby Generala Dywizyi *Dupont*, oraz Generalów Adjutantów *Jeanet*, *Garen*, *Delaage*, *Lomet*.

Dyrektoryat Wykonaw: wyrokiem swoim pod dniami 25 Lipca nakazał uwolnienie od ferekwstru dobra deportowanych, którzy się udali na wyspę *Oleron*. Lecz inny wyrok pod tymże samym dniami nakazuje umieścić na tey liście imiona tych, którzy nieposzli na miejsce przeznaczone dla ich deportacyi. Nappierwżemi są *Boiffy d'Anglas*, *Dommere*, *Dumolard*, *Duprat*, *Gau*, *Lemarchand-Gomicourt*, *Noailles*, *Simeon*, *Villaret-Joyeuse*, *Laumont*, *Muraire*, *Paradis*, bywšie Członki Ciała Prawodawczego. *Cochon* Exministier; *Mailhe* bywšy Członek konwencyi. Ostatniemi są *Boyard*, *Bornes*, *Cadroy*, *Couchery*, *Delahaye*, *Duplantier*, *Henri Lariviere*, *Camille Jourdan*, *Andrzej Jozef Jourdan*; *Imbert* — *Clomés*, *Lacariers*, *Lemerer*, *Mersan*, *André*, *Maccurtin*, *Pawie*, *Pastoret*, *Poliffart*, *Praire-Montant*, *Quairemer-Quincy*, *Saladin*, *Viennot-Voblan*, *Vauvilliers*, *Dumas*, *Ferrant*, *Vaillant*, *Portalis*, *Blain*, *Carnot*, *Miranda*, *Sicard*.

Konferencya którą Bankierowie *Paryscy* odprawili dnia 31 Lipca z Ministrem *Robert Lindet*, była nader długa. Mianowano na niey Kommissarzów dla naradzania się względem żadanego zaliczenia 30 milionów, których potrzebę przelożył nowy minister. Pomiędzy Kommissarzami znajdują się *Barillon*, *Peregaux*, *Fulchiron*, *Jubie*, *Germain*, *Sevennes*. Na żądane od ministra 30 millionów, zaliczono już dobrowolnie 6 millionów.

Dnia 27 Lipca przybyli do *Bordeau* dway nadzwyczajny kuryerowie. Jeden przyllany do Departamentu u dał się natychmiast do kommandanta. Dnia 30 nie ieszcze z tych depeszow nie zostało odkrytym. Dnia 28 i 29 garnizon wprowadzonym był do zamku.

Donoszą z *Kadix*, iż zjednoczona flotta w czasie swojej dziełgiodniowej podróży napotkala i zabrała ieden kutter *Angielski* wyprawiony z *Gibraltaru* z 42 tysiącami piasłtrow, ieden bryk *Algierski* od 22 armat i 150 ludzi pod kommandą iednego renegata *Hiszpana*, który niechcąc być żywcem zabrany, wytrzymał wiele postrzałów z trzech okrętów od 74 armat w odległości pół wystrzału z karabina, czwarty okręt zbliżony był o wystrzał z pistoletu przez pół godziny. Renegat wytrzymywał ten ogień z armat i ręczney broni odpowiadając podobnymże sposobem. Nakoniec poddał się odebrawszy więcej niż 600 wystrzałów armatnych, nie mając tylko ieden małż na pół ucięty; w tej bitwie miał trzech ludzi zabitych a 10 rannych, z których w cztery godziny 60 umarło. Byliśmy tu w niezmiernym podziwieniu na widok nagły, iedney z najpiękniejszych i największych flotow, osadzoney ekipażem który pała chęcią walczenia. Połtepowanie oficerow *Francuskich* i maytkow powszechny szacunek ku nim ziednywa.

Spodziewamy się teraz, iż z *Szwecyą* pokoy utrzymany zostanie. Z strony *Szwedzkiej* zanielone jest żada-

nie, aby ambargo z Szwedzkich okrętów w portach *Francuskich* zoltających znieśli być mogło. — Kamerdyner *Sieyefa* wyjechał ztąd przed kilku dniami z pewnymi zleceniami. — Kasyer rządu *Francuskiego* w *Szwajcaryi* otrzymał fundusz dla zapłacenia jednej części zatrzymanych pieniędzy żołnierzom *Helweckim*. — Słychać, iż minister *Bernadotte* będzie jedną z armii naszych dowodzić. — W *Tulonie* uzbraiają teraz 3 liniowe okręty i 3 małe łatki. — Wojska *Hiszpańskie* w *Rocheport* będąc srosownie do otrzymanego rozkazu są już w marszu do *Brest*. — W *Lalmyere* telegraf utrzymujący korespondencję z *Brest*, zoltał od Szuanów zniszczony. — Na dniu 1. t. m. w *Port Malo* spuszczone z warsztatu fregatę nową *Dydong*.

Z *Geny* pod dniem 22 Lipca donoszą, iż tam codziennie przybywają okręty ze zbożem. Na dniu 1. *Moreau* wyjechał do *Sawony* dla obejrzenia tamże wojsk z *Francyi* przybyłych. Na dniu 20 Dyrektoryat *Liguryjski* zapytał się w poselstwie swoim *G. Moreau*, czyli chce bronić odnogi *Spezzia*. Odpowiedział na to: iż Armia *Francuska* do ostatniego bronić jej zamysła, i że w ostatniej konieczności uwiadomiliby rząd *Liguryjski* dla użycia środków do uratowania Artylleryi. *Macdonald* namyslił się na koniec do objęcia komendy nad prawym skrzydłem Armii *Włoskiej* 12 tysięcy ludzi wynoszącym. — Jeden z Kommissarzów *Amerykańskich* do *Paryża* przeznaczonych w drodze zmarł. — W *Genewie* pracują nad naprawą wałów. — Nowy minister *Reinhard* dziś albo jutro jest tu spodziewany. Po przybyciu jego *Talleyrand* ma wyjechać (jak mówią) do niższej *Sazonii*.

Generał *Maffena* jest odwołanym, na miejsce jego komendę obejmuje Generał *Moreau*. Wódz ten ma stanąć na dniu 4. w *Arau*. Mówią iż *Maffena* dla tego utracą komendę, że nie atakował *Arcey-Xiążęcia Karola*. — Kommissarz rządowy departamentu *Sekwany* i *Marny* oskarżył przed Ciałem Prawodawczym Pismo *Rojalistów* pod tytułem: *Procesy kryminalny który w roku 1799. przed trybunałem kassacyjnym ma być rozstrzygnięty pomiędzy 25. millionami ludzi i rewolucją która nieład do Francyi wprowadziła*. — Kommandant *Lyonu* nakazał wszystkim cudzoziemcom, którzy ważnych interesów nie mają w tym mieście, aby w pięciu dniach wyjechali z niego, jeżeli niechęć podlegać karze na *Lapiegow* ustanowionej. — Bywsiy *Maire Paryża* *Ob. Pache*, jest teraz dozorcą tutejszego szpitalu. — Posel *Wurtemberski* *F. Abel* wyjechał z *Paryża* wraz z sekretarzem legacji *Panem Hochstädter*. — *Hiszpania* dała nam za okręt *le Censeur* swoy okręt *St Sebastian*, który ma być *Przymierzem* przewany. — Poglaska jakoby Generał *Mack* zoltał otruty od własnego swego Adjutanta, nie znajduje wiary. — Dyrektoryat zyłkał pozwolenie do wywiezienia miedzi z *Bordeau* i *Bayonny* dla marynarki *Hiszpańskiej*.

Uzbroiona w *Dunkierce* flotylla, była już tamże na wypłynieniu, dla uważania obrotów *Angielskich* po nad brzegami *Belgickimi*. Brzegi te oflonione są trzema obozami *Francuskimi*, z których najmocniejszy stoi między *Brugge* i *Ostendą*. Użyte są środki, iż mocne sily nagle wyruszyć mogą tam, gdzieby nieprzyjaciel wylądować zamyslał. — Z *Neufchatel* donoszą, iż tamże 4000. ręczney flzelby złożoney było dla uzbrojenia uszłych z niewoli *Francuskich* żołnierzów Cesarzkich lub emigrantów *Szwajcarskich*, lecz tamtejszy Gubernator tego niedozwolił. — Do bywszego pofła *Rzpltey* w *Neapolu* *Ob. Lacombe St Michel*, który się teraz w departamencie *Taru* znajduje, posłano w tych dniach kuryera.

Tutejszy Dziennik *Publiciste* zawiera co następuje: „Podług listów z *Barcellony*; przez nadzwyczajną okazyję przybyłych, *Anglicy* na morzu szrodziemnym podzielił potęgę swoją morilką na trzy dywizye, jedna udała się do *Neapolu*, druga płynie na *Ocean*, a trzecia znajduje się przy brzegach *Afrykańskich* zarażona *Iskorbutem*. — Tutejsi patryoci przypisują *Admirałowi Bruix* wysoką przezorność umysłu, i wiele ipodziwiają się po jego przedsięwzięciach.

W Departamentach zachodnich zaszło kilka potyczek między Republikanami i Szuanami. Około *Ingrande* Szuani zoltałi rozproszeni. W *St. Pierre de Landes*, blisko *Ernée* w Departamencie *Mayenne*, schwytano 300

Szuanów. Zabity ich dowódzca nazywał się *Alfons Le-dauphin*; w jego kieszeniach znaleziono ordynanse z podpisem: *Achille Leblonde*.

Dwoch officerów z podpisem imion swoich zeznało, iż wyspa *Korfu* utraczona zoltała przez zdradę. Twierdza była dostatecznie w żywność opatrzona, lecz *Pani Briche* kochanka kommissarza, lękała się utraty życia swego, inni lękali się utraty łupieztw swoich, a tak mężny *Chabot* przymuszony był kapitulować. — W nowym liście o-kolnym ministra *Bernadotte* do kommandantów fortecy przy końcu wyrażono jest: *Sparta* gardziła murami, powierzała się zupełnie odwadze i cnotom obywatelów swoich.

z *Paryża* dnia 8. Sierpnia.

Rząd ogłosił następujące pisma:

Armia *Alpejska*. — w *Głowney* kwaterze w *Grenoble* dnia 11. *Thermidora* (29.) Lipca. — *Championnet* General kommanderujący do Ministra *Wojsnego*.

Polylam ci *Ob. Ministre* raport Szefa Brygady *Maffel* kommandanta w *Fenestrelle*. Przekonasz się o dzielności z jaką ten kommandant odpiera od tego miejsca czuwającego nań nieprzyjaciela. Jego postępowanie w tej rozprawie zasługuje na pochwały z powodu roztropności, którą okazał w rozporządzeniu obrotów. Zaięte stanowisko równie jest ważne jak trudne. — Pozdrowienie i braterstwo.

(podpisano) *CHAMPIONNET*.

Kopia Listu pisanego przez Szefa Brygady artylleryi lekkiej *Maffel*, do Generala dywizyi *Hatry* z *Fenestrelle* pod d. 7. *Thermidor* (24. Lipca.)

„Tey nocy zdobyliśmy wąwozy *Fenestres* i *Fatieres*, które jak ci wiadomo, miano za niedobytę. Pomimo palisadów, pomimo potroynych *Iszańców*, oraz długiego i przepaścistego góry *fłoku*, nieprzyjaciele zoltałi napadniętemi. Kapitan *Duclos* z 99tey Pułbrygady, dowodzący tą wyprawą pod dozorem Szefa Brygady *Simon*, przedarł się pomiędzy ich stanowiskiem, i okopami z prawey strony wąwozu *Fenestres*, stykającami się z nader przepaścistą górą; z tej rzucił się pomiędzy palisady, przez które dla ich wysokości potrzeba było po drabinach przechodzić. Kapitan *Fabre* z swoiey strony wdarł się na niezmiernie wysokie wierzchołki od strony wąwozu *Fatieres*; tam skoro postrzegł nieprzyjaciela, wpadł nań przez palisady pomimo dawanego odporu, Kapitan *Malinard* z 68mej Pułbrygady postępował z 120 ludźmi dla rzucenia się na ścieszkę łączącą okopy obydwóch wąwozów; ulkutecznie dołkonale ten obrot, lecz przyszedł nieco zapóźno dla zatamowania tej drogi przez którą większa część nieprzyjaciół *Ischroniła* się. Wielu wieśniaków przy nieprzyjacielu będących, rzucili się dobrowolnie w okropne przepaści, ażeby rąk naszych uszli. Odważyliśmy się na tę wyprawę, ponieważ nasza załoga utławicznie była napaftowaną. Konkrupcyini okazywali wiele mężstwa, a wszyscy w powszechności dobrze powinność swoją pełnili. — Pozdrowienie i szacunek.

(Podpisano) *MASSER*.

Ob. Lalande w całej swoiey napowietrzney podróży dowiedział się, iż przy małym wietrze można przeysć 12. tysięcy łązni na godzinę, ale że nieustanny ruch łodzi niepozwala umieścić na niej lunetów.

W stanowisku *Brestskim* spuszczone z warsztatu okręt *l'Invincible* od 90 armat. — *Lareveillere* kazał dziś rozdawać swoje usprawiedliwienie. — *Reubel* również postanowił stanąć przed swemi sędziami (*Publiciste*.)

Dyrektoryat nakazał Ministrowi *Policyi* ażeby niezwłocznie wyszukiwał i łławił w Trybunałach Autorów, Drukarzów i roznościcieli zapalającego pisma pod tytułem — *Śmiertelna wojna przeciwko Jakobinom*.

Bracia Generala *Buonaparte* na mocy Listów i prywatnych doniesień które odbierają, nieprzełłaią powątpiwać o tym wszystkim, co zagraniczne pisma zawierają w sobie trwożące o stanie ich brata w *Syrii*. Należy więc z wielką nieufnością czytać to wszystko, co my łłami donosiliśmy pod datą z *Konstantynopola*, ponieważ

wiadomości z tej strony mogą być zmyślanemi, a przynajmniej bardzo przesadzonemi.

Rada *Starszych* na podaną sobie odpowiedź Dyrektoryatu względem politycznych zgromadzeń, oraz na przyłączony *Rapport* Ministra *Policyi*, postanowiła iż ten *Rapport* będzie drukowanym i posłanym do Rady 500. co tegoż dnia ulkuteczniono. Po przeczytaniu jego, wszczęły się żywe spory, czyli te pisma mają być drukowane; wielu było przeciwnych. Te spory na sefiiy wczorayszej ponowione, przemieniły się w zamieszanie. *Briot* mocno powstawał przeciw drukowaniu. Oświadczam przed *Narodem*, rzekł, iż utożona jest przez *Rojalistów* konspiracya na wyrznięcie Republikanów. Wychodzę od Ministra *wojsnego*; przerażony on jest pomnazającami się zaboyftwami, nasi obrońcy mianowicie w armij *Angielskiej*, są w małej liczbie, ażeby się oprzeć mogli kupięcym gromadom etc. — Nakoniec dekretoowano, ażeby Poselstwo Dyrektoryatu odeftane zoltało do oddzielney Kommissyi. *Rapport* iednak Ministra *Policyi* nie zyłkał honoru druku.

Naradzanie się względem Aktu oskarżenia czterech *Ex-Dyrektorów* na wczorayszym tajemnym wydziale, do jutra zoltało odłożone. Pomiedzy mówiącami w tej materji, *Sterlock* powstawał nadewszystko przeciw tym *Deputowanym*, którzy przed 30. *Prairial* będąc słuźalcami, siołownikami i doradcami zrzuconych tyranów, niechęć już przeftawać na sprawiedliwej karze w ich rzuceniu, i żądają ich głow za łamowładne uciemiężające postępowania, do których ich łłami wciągali (*Przyjaciel Praw*.)

Na iedney z ostatnich sefiiy Rady 500 *Bertrand* z Departamentu *Calvados* rzekł, iż załedwie upłynęły cztery Dekady od ostatniego tryumfu wolności, a już postrzegac się daia nowe żywioły przemocy; łłupiezcy i zdraycy wdzieli się w zgromadzenia polityczne, które chcą do gwałtownych przyniewolić środków. Te zgromadzenia domagają się ukarania nieprzyjaciół *Ojczyzny*; oni wołają, iż *Ojczyzna* jest w niebezpieczeństwie. Towarzystwa żądają ukarania złodzieiów, oni powstają przeciwko terroryzmowi; zmyślają przywidziane konspiracye dla potłumienia ducha publicznego, i włtrzymania naszych usiłowań przeciwko nieprzyjaciółom *Ojczyzny* czynionych. Złatanowcie się nad tym co was czeka. Starajcie się ożywić publicznego ducha; wprowadźcie do Zgromadzeń politycznych taki porządek, ażeby niemogąc byđz niebezpiecznemi, stały się patryotyzmu siedliskiem. Zapewniycie, iposob dostarczania wydatkom na potrzeby krajowe; zakłanaycie na całość *Ojczyzny* naszych kolegów w Radzie *Starszych*, ażeby lub potwierdzili wasze w tej mierze środki, lub wam wskazyli inne dla opatrzenia naszych obrońców w żywność i odzież, podaycie na złorzechzenia tych, którzyby chcieli ducha publicznego potłumić, lub przeciw *Konstytucyi* i *Rzeczypospolitey* powstać; ukarajcie zdrayców, łłupiezców, obalacie wszystkie łłakcy. etc. Domagam się mówić nakoniec, ażeby Kommissya w przeciągu trzech dni obowiązana była podać projekt organizacyi Zgromadzeń ludu, i ażeby się codziennie zatrudniałi łłarbem, poki nasze, szrodła nie będą zapewnione, a zdraycy ukaranemi. — Ten wniosek zoltał przyjęty, i do druku odeftany. Muzyka wygrywa pieśni patryotyczne, a sefiiya przy okrzykach niech żyje *Rzplta*, zakończona.

Na sefiiy dnia 5. Rada 500. dekretowała, iż Armie *Rzpltey* na rok 8 z wycieciem Armii *Wschodu* (pod *Generalem Buonaparte*) łłkładać się mają z 565,212. ludzi, których utrzymanie kosztować będzie 128 millionów 374,263 franków. Przy Armjach będzie użytych 400 Kommissarzów, którzy kosztować mają 2 miliony 188,000. franków. W łłzczegulności 323,100. ludzi w batallionach infanterji, 84,000. ludzi lekkiej infanterji, 14,130. dragonii, 20,724 łłrzalców konnych, 1408 karabinierów, 13,275 kawalerji, 11,304 łłuzarów, 15,104 artylleryi pieszej, 3728 artylleryi konney, 1196 pontonierów, 576 minierów, 3164 łłaperów, 10,564 gendarmów, 1250 gwardyi Ciała Prawodawczego (kosztuje 442,909 franków) 286 gwardyi Dyrektoryatu (kosztuje 162,891 franków) 18,000. wojska pofłkowego *Helweckiego* (3 miliony 11,741 franków) Gwardya Ciała Prawodawczego ma oddać byđ dowodzoną od Generala dywizyi. — Natęże sefiiy Dyrektoryat oznaymił Ciału Prawodawczemu, iż chciał aresztować *ex-ministra Scherera*, lecz że go w domu nie znaleźiono. Proces przeto ma mu byđ zaocznie w Trybunale kryminalnym czyniony, i że nakazał ministrom zdać obszerny raport względem oskarzonych *OOb. Faysoult* i *Trowé*, tudzież *GG. Schauburg* i *Grouchy*.

Na sefiiy Rady 500. Republikanie z *Montpellier*, *Montagnac*, *Draguignan* etc. ulkarzają się na bezkarność

tryumfirow. Lub byli lub nie byli występni. W pierwszym przypadku, dla czego ich niedoścignął miecz prawa? w drugim dla kogoż ten dzień, jeżeli nie dla was? *Cambon* bywszy członek konwencji, przypomina Prawo teyże Konwencji, nakazujące wszystkim swym Członkom, ażeby podawali stan swego majątku w momencie obywateli schodzenia z urzędów. To prawo dla opinii publicznej i przez delikatność Deputowanych postanowione, dotąd zostało bez skutku. Doprasza się, ażeby nietylko zostało ponowione, ale ażeby było przytłoczone do wszystkich osób wezwanych do obrad Prawodawczych, do Dyrektoriatu, do Ministerium, i do najpierwszych Urzędów Rzeczypospolitej. — Odeftano do Komisji złożonej z Deputowanych: *Beaudet, Duplantier, Clemenceau, Bonnaire, i Cambé*. — Na wniosek *Eschaffieriaux* dekreto- wano, iż dnia 10 Sierp: obchodzona będzie Uroczystość 23 Thermidora z całą swoją okazałością. — *Rollin* imie- niem Komisji podaje następujący projekt: I. Nikt nie może być Członkiem zgromadzenia ludu zatrudniającemu się kwetyami politycznymi, jeżeli nie jest obywatelem *francuzkim*. — II. Każdy kto nadwreży Prawa jakie ma ka- żdy Obywatel łącząc się do zgromadzenia Ludu, stawiony będzie przed Trybunałem miejscowym, dla odebrania kary iako burzyciel spokoyności publicznej. — III. Każde prze- stąpienie Artykułów 362, 363, i 364. Aktu konstytucyjnego, będzie dochodzone przez Policję, i ukarane trzymie- ściennym więzieniem; za powtórzeniem tego wykroku kara podwojona zostanie. — IV. Wszystkie Prawa Policji generalnej są przytłoczone do osób należących do politycznych towarzysztw. — V. Wszystkie temu przeciwne Prawa są zniesione. — Nakazano drukować i odłożyć.

Widać, iż Rada 500. bardziej popiera i broni zgromadzeń Ludu niż Rada Starszych. Deputowany *Gar- rau* powitałszy przeciw oskarżeniom *Courtois* względem *Jakobinów*, rzekł: Zda się jakoby nikogo bardziej nie lekano się, iak tych, których tryumfirowie anarzystami nazywać byli zwykli. Lecz kompanie Jezusa i *flonca*, ro- żaliści, mordercy, łupieżcy *skarbu publicznego* są oszczę- dzani.

Na Zgromadzeniu *Jakobinów* 31. Lipca i 1. Sierpnia uchwalono drukować mowy, które Towarzystwo ołdży przydatnem do ożywienia ducha publicznego. — *Billard-Sauvigny* prezentuje Towarzystwu młodą Obywatelkę na- zwiskiem *Nanette Puleau* 20 lat wieku mającą, która w 15. roku zaciągnęła się do armii *Rzplęty*, i odprawiła siedm kampanii w artylerji lekkiej pod imieniem *Franciszka Ruffet*; Przytacza wiele dowodów iey waleczno- ści. — Oskarżenie przeciwko ex-ministrowi *skarbowemu Ramel*, iako ułatwiałemu wprowadzanie towarów *Angielskich*, i że też towary oddawał nazad tym, u których były zaalezione. — Nowy wniosek wspierania wdów i sierot które utraciły swych mężów lub ojców pod *Grenel- les*. Postanowiono tymczasowo czynić w Towarzystwie kilkadziesiąt składkę.

Na dniu 5. *Marchand* miał długą mowę przeciw rap- portowi Ministra Policji *Fouché*. Wystawiał wyborne ko- rzysci Zgromadzeń Ludu. *Julien* ukarzał się, iż w tak wielkim zgromadzeniu mało jest mowców do obrony praw Ludu, i ożywienia ducha publicznego. *Cochet* przydał. Wy- dane jest hasło do zamordowania Republikanów, powin- nymy nieustawać w ściganiu łupieżców *skarbu publicznego*. Rzucono w górę kapelusze i poprzyłeczono wly- tkami słami przeszkadzać wprowadzeniu do stoyności królowskiej. — General *Augereau* jest przewodnikiem klubu obrony. Powstało on mocno przeciw Dyrektorowi *Gohier* Deputowany *Strenotte* urząd pisarza odbywa.

W *Marfij* *Jakobini* nolisli po mieście z tryumfem bufi *Marata*, a portret *Barrasa* *Ipilili*. Zgromadzenie ich było na czas niekiedy zamknięte, lecz znowu potem otwo- rzone zostało. — Wielu Deputowanych odłączywszy się od zgromadzenia *Jakobinów* w *Paryżu*, zbierają się oso- bno w pałacu *Salma*.

Z ostatnich festiów *Jakobinów*, iasno dać się widzieć, iż przedewszystkiem wielką wojnę z *Rojalistami*. Ci także oraz fwoy podnoszą. W wielu pismach obmierzili Re- wolucję a mianowicie *Jakobinów*. Znowu okazuje się tu pismo *rojalistów* dawniej wydawane pod tytułem *Skia Apostołów*.

z *Bruxelli* dnia 6. Sierpnia.

Woylka które formują oboz nad *Moza*, ściągają się ze wszystkich stron do swego przeznaczenia. Ten oboz nie będzie wynosił iak tylko 7. do 8. tysięcy ludzi, którzy mają tam przybyć d. 10. lub 12. tego miesiąca.

z *Amsterdamu* dnia 2. Sierpnia.

Miasto nasze największy w tym momencie używa spokoyności. W wielu miejscach zatrudniają się robotą mundurow, których liczba ma dochodzić do 50 tysięcy. W tym tygodniu wzięto w rekwizycję 36 statków różnej wielkości, które mają być użyte na brzegach do przewo- żenia woyłk i ammunicyi. Niewiadomo dokąd te woyl- ka są przeznaczone. Zatrudniają się także wzmocnie- niem naszej floty. Zapewniają, iż konkrupcyjnym da- ny będzie wybór fluzenia na lądzie lub na morzu; którzy zechcą fluzić na morzu, odbiorą 10 dukatów zadatku.

z *Hagi* dnia 10. Sierpnia.

Nasza Armia coraz więcej zaczyna być w poruszeniu. W niektórych miejscach powstają rozruchy usmierzone zostały. — Spodziewają się tu, iż flota *Francuzko-Hispań- ska* przybędzie do *Texel*. — Nasz Dyrektorat podał notę Dyrektorowi *Francuzkiemu* ukarżając go na potwarzę, których się dzienniki *Paryskie* dopuszczają przeciw rządo- wi *Batawskiemu*, żądając w tej mierze obfotwienia druku. — Kawalerja przy Armii *Francuzkiej* *Reński* nie jest liczna, lecz artylerja jest najlepsza iaka tylko znajduje się w *Rze- czypośpolitej* *Francuzkiej*.

z *Madrytu* dnia 21. Lipca.

Połączona *Hiszpańsko-Francuzka* flota która od dnia 10. weszła do *Kadix*, znowu na dniu 18. wypłynęła z tego portu, kierując bieg swój na Ocean. Nie wiemy ieszcze nic pewnego, czy się przy *Lizbonie* zatrzyma, czy dalej do *Brest* i *Irlandyi* poydzie. *Admirał Francuzki* za- brał w *Kadix* wszystkie w depozycie leżące pieniądze z zdobyczo- webrane, chociaż względem nich ieszcze apel- lowano, dla opatrzenia tymczasowo w rozmaite potrzeby floty połączonej.

z *Peterzbura* dnia 2. Sierpnia.

Imperator *Jmć* ogłosił tu kazal wypowiedzenie woyny *Hiszpanij* iako mocarstwu sprzymierzonemu z *Francją*. W wydany manifest wyrażono jest, iż *Rossja* z przy- mierzeniami swymi powstała całemi słami przeciw bezbo- żnemu rządowi *Francyi*, dla iego obalenia. Ze zpomie- dzy mocarstw *Europejskich* *Hiszpania* najbardziej dopo- magala *Francyi* przez wspólne uzbrajanie. Ze ponieważ nadaremnie odwodzoną była od tego i naprowadzaną na prawdziwą ścieżkę honoru i sławy, przeto woyna iey jest wypowiedziana.

z *Kopenhagi* dnia 10. Sierpnia.

Posel *Francuzki* *Ob. Grouvelle* podał tu mocne prze- łożenie względem wyroku nie wpuszczania kapirow Mo- carstw wojujących do portów *Duńskich*. — Wczoraj posel *Rossyjski* *Baron de Krüdner* wyjechał z tej stolicy, iak mowią do *Lubeku*.

z *Szazburga* dnia 4. Sierpnia.

Pewną jest rzeczą, że General *Bernadotte* obemyie komendę nad Armiją *Reńskią*, iako tylko General *Mül- ler* skończy organizację teyże Armij. General *Moreau* będzie miał najwyższą komendę nad Armiją *Dunaj* w *Szwajcaryi*. Zapewniają, że *Ob. Alexandre* załapi *Ber- nadotta* w Ministerjum woennym: General *Chateauf- Randon* będzie użyty na lewym skrzydle Armij *Reński*; ma się udać nieodwrotnie do *Coblentz*. — Podług listów z *Berny*, zasły wielkie poruszenia w Armij *Maffeny*. Na dniu 5. rano byłano w *Bernie* bardzo mocne z armat strzelanie.

Od brzegów *Menu* dnia 6. Sierpnia.

Woylka *Francuzkie* które były między *Lahną* i *Nid- dą*, cofnęły się w części na brzeg lewy. Liczbę woyłk *Francuzkich* pod i w *Moguncji* podają do 20 tysięcy lu- dzi. — General *Maffena* odebrał rozkaz wyłania kilku ku- ryerów do Generala *Championnet*, dla tym przedszego ar- mii *Alpejskiej* urzędzenia, i miejsce zaś ich konkrupcyi- ni załapać mają. Ściągnął on także do siebie kilka od- działów z *Alzacy*, a na ich załapienie idą korpusy z pod *Moguncji*.

W *Moguncji* załoga pomnożyła się do 20. tysięcy. — Wiele pism publicznych twierdzi, iż między dwoma wielkimi i ściśle skotartzonemi dworami *Europejskimi* oziębłość się zmogła.

W *Karlsruhe* wyszło następujące Obwieszczenie: „Z wielkim smutkiem Konsystorz dowiaduje się, iż więk- sza część młodych kandydatów w kraju *Bad-ńskim*, oka- zuie mocną skłonność do przemienienia wiary *Chrześciah- skiej* w *lamą* *Moralność* naturalną. Już się dały widzieć rozumowania w tej mierze. Xiążę panujący nie może na to pozwolić, aby poddani jego nową nauką mieli być napawani podług upodobania każdego przeieżdzającego duchownego.

z *Westfalij* dnia 10. Sierpnia.

Na dniu 3. t. m. przeieżdzał przez *Osnabruk* Xiążę dziedziczny *Oranij* i udał się do *Lingen* nad granicę *Hol- lenderskie*. W świecie iego znajdowało się wielu Adjutan- tow i woyłkowych. Ztamtąd Xiążę pojechał do *Jevern*.

z *Ratyzbony* dnia 11. Sierpnia.

W sprawie zaboyłwa ministrów *Francuzkich* na dniu 9. *Seym* Rzeszy iednomyslnie uchwalił, aby dochodzenie tej rzeczy samemu Cesarzowi zostawione było.

z *Berny* dnia 30. Lipca.

Dyrektorat Wyk: wydał pod d. 26 Lipca następują- ce Posellstwo: Dnia wczorayszego fraż miała *Arberg* wy- wieśła dawne chorągwie *Bernejskie*, i te powiewały już na Ratuszu, gdy muniypalność zdiąć ie kazala. Wydane są rozkazy, ażeby indagowano sprawców tego postępku, a przez nich może odkryty będzie watek kłownawy przez nieprzyjaciół zdrady. Obywatele Reprezentanci, to zda- renie zwrócić powinno waszą uwagę na szkodliwe skutki iake okoliczności tego rodzaju mogą sprawić na umyśle ludu etc.

Dnia 1. Sierpnia.

Rządca Kantonu *Lemajskiego* doniołł naszemu Dy- rektorowi o niebezpiecznym kupieniu się dezerte- row *Szwajcarskich*; Użyto na ten koniec przyzwo- itych sposobow. Wczoraj przechodził przez to mia- sto liczny korpus woyłk *Francuzkich* ze szrodka *Francyi*. Ten korpus jest zapewne przeznaczony do ar- mii *Alpejskiej*. *Ob. Begoz* Minister interellow zewnetr- nych pojechał do *Lenzburg* z ważnemi depezmami do Ge- nerala *Maffeny*.

z *Genui* dnia 17. Lipca.

Główna kwatery woyłk formujących Armiją *Neapolit- ańską* znajduje się teraz w *Albaro* na Przedmieściu przy bramach *Genui*; z tamtey strony *Bisagno* w części wcho- dniey. Główna kwatery Generala *Moreau* jest zawłze w *Carigliano* z drugiej strony miasta w części zachodniey. Te dwie Armie są całkiem złączone, i podług wszystkich podobieństw mają iakąś ważną czynność w zamiarze.

W Armii *Neapolitańskiej* nie zostało iak tylko trzech Generalow którzy niebyli ranenni lub zabitemi; toż sa- mo można powiedzieć o *Szelach* korpusu. Gdyby więc sama odwaga dostateczną była na odwołanie zwycięstw, nie ma żadney wątpliwości, iż *Francuzi* byłiby się stali Panami obydwóch brzegów *Trebi*.

z *Liworno* dnia 23. Lipca.

Fregata *Angielska* która przybyła na dniu 20. z *Nea- polu*, potwierdza wiadomość o przybyciu Królowskim do stolicy w towarzystwie 700. osob. Miało *Kapua* i *Gaeta* gdzie *Francuzi* zostawili garnizony, są obleżone przez woyłka *Neapolitańskie*. Insurgenci z *Arezzo* zajęli mia- sto *Perugia*, garnizon *Francuzki* cofnął się ku *Rzymowi*, insurgenci udali się potym ku *Ankonie*.

z *Bononij* dnia 24. Lipca.

Donoszą z *Rzymu* pod datą 20. Lipca co następuje: Zostaliśmy tu zawłze w stanie obleżenia. General *Francuzki* nieprzełataie przeprowadzać do zamku *S. Anioła* am- municyow i żywności. — W *Civitavecchia* czynią przygo- towania do mocney obrony. — Niedawno przed *Civita- vecchia* pokazała się wielka liczba okrętow wojennych; domyślają się, iż to jest eskadra *Rossyjska* i *Turecka*.

z *Medyolanu* dnia 2. Sierpnia.

Niemamy żadney pewney wiadomości o wielkiej Armii. Niektórzy mówią, iż Główna kwatery Generala *Suwa- rowa* jest w *Aqui* i że nasze forpocztu rozciągają się aż do *Seravalle*. Większa część woyłka *Francuzkiego* ma swoje stanowiska między *Millisimo*, *Palustrino*, *Vado*, i *Savona*.

z *Wenecyi* dnia 2. Sierpnia.

General *Latour Follac* komendant *Mantui*, Gene- rał *Sawajcarski* *Mayer*, i dwóch Generalow *Cisal- pińskich* przybyli tu na dniu 13. Wczoraj staneli tu inni oficerowie z garnizonu *Mantuańskiego*.

Od granic *Włoskich* dnia 2. Sierpnia.

Załoga *Mantui* nie była dość mocna do wytrzyma- nia długiego obleżenia. Dla czynienia filnych wycieczek i burzenia robot oblegających, potrzeba było przynaj- mniej 18 do 20 tysięcy woyłka. Magazyn lienny zapalo- ny granatem obok magazynu prochowego leżący, nie ma- ło się przyczynił do poddania fortecy. — Mowią, iż zna- czne skarby w *Mantui* znajdowały się. Forteca ta znaj- dowała się przez 2 lata, 5 miesięcy i 26 dni w ręku *Francuzkich*. Na dniu 2 Lutego 1797 zajęta została przez ka- pitulację od Generala *Serrurier*. — Część armii Cesarzkiej *Mantui* oblegającej udała się ku *Genui*, druga do *Szwaj- caryi*. — Do *Spilku* w *Medyolanie* *knowanego*, nie *G. Ser- rurier*, lecz *G. Fiorella* kłotremu na słowo honoru wolno było wszędzie przechodzić się, miał należeć.

OBWIESZCZENIA

Na Terminie dnia 5. Września r. b. przed południem o go- dzinie 10 w Pałacu tutejszych Magistratur Rządowych odpra- wiać się będzie przed wyznaczonym na to Kommissarzem pu- blicznym *Licytacya* *Liwernu* furazow, iako to: 1702 1/2 Win- flów *Owsa*: 8.280 *Cenarow* *Siana*: oraz 2.250 *Kóp* 11 1/2 wiążek *Słomy* dla *Kawal-ry* tu na garnizonie stojący na czas całoroczny, iako to: od 1. Października w r. b. do ostatniego dnia *Września* w roku przyszłym. Najmniej na *Liwernu* takowy ofiarujący, postawiwszy natychmiast kaucję pewną na 6.000 *Talerow* otrzyma na to zlecenie, przy odrzuceniu wyż- szej approbacyi. O czym obwiełcza się życzących sobie ta- kowego *Liwernu*, wzywając onych, aby się dnia wzmianko- wanego w domu *Kollegiow* *Rządowych* z naydowali, i wzglę- dem oferty złożyli iwe oświadczenie: — Dan w *Warszawie* dnia 16. Sierpnia 1799 roku.

Kamera *J. K. Mci Pruss Południowych Woienno- Ekonomiczna*.

TABELLA

Generalna ceny zboż w znaczniejszych Miastach Departamentu *Warszawskiego* Kameralnego z miesiąca *Lipca* 1799. roku.

Inspekcyja Konsylia- rza Poborowego.	Na miarę <i>Berlińską</i> .				
	Pszę- nicy.	Zyta.	Jęcz- mie- nia.	owsa.	Gro- chu.
Nazwiska Miast.	Win- spel. R. gr.	Win- spel. R. gr.	Win- spel. R. gr.	Win- spel. R. gr.	Win- spel. R. gr.
<i>Inspekcyja Łęczycka.</i>					
1. Piątek - - -	42	55	23	20	40
2. Kłodawa - - -	56	44	36	24	44
3. Kutno - - -	50	40	36	24	41
4. Łęczyca - - -	43 4	56	23 8	19 19	30 14
<i>Inspekcyja Łowicka.</i>					
1. Inowłódz - - -	58	28 16	20	19	—
2. Rawa - - -	57 8	28	22	18	—
3. Łowicz - - -	—	—	—	—	—
4. Skierniewice - -	—	—	—	—	—
<i>Inspekcyja Warszawska.</i>					
1. Biała - - -	44	52	24	14	24
2. Błonie - - -	40	52	26	18	24
3. Czerlik - - -	48	50	24	20	20
4. Gora - - -	40	28	24	16	—
5. Goszczyn - - -	40	54	23	16	24
6. Grodzisk - - -	42	58	22	16	—
7. Grojec - - -	42	54	28	18	32
8. Ilow - - -	56	24	20	15	25
9. Mogielnica - - -	48	52	24	16	24
10. Mszczonow - - -	42	55	25	17	28
11. Nadarzyn - - -	40	50	24	18	24
12. Nowemiasło - -	40	28	20	16	24
13. Nowydwor - - -	56	28	24	20	34
14. Piaseczno - - -	48	25	24	18	50
15. Przybyszew - - -	56	28	24	16	24
16. Sochaczew - - -	38	24	24	16	24
17. Tarczyn - - -	42	36	24	18	35
18. Warka - - -	44	52	24	16	40
Miasto <i>Warszawa</i> z Przedmieściami, <i>Praga</i> i <i>Skaryszewem</i>	41 19	50	11 25	16 12	26 14